

Dames en heren, jongens en meisjes, nabestaanden van de Sliedrechtse agent Jan Mooijman en nabestaanden van de twee inwoners van Sliedrecht die hij heeft gered van de verdrinkingsdood,

Vandaag eren wij een moedig mens. De heldhaftigheid van Jan Mooijman werd in één van de kranten die verscheen na de watersnoodramp van 1953 als volgt beschreven:

Voor twee van hen, bewoners van een woonark, die eveneens in hun slaap door het water waren overvallen, sprong de Sliedrechtse agent Mooijman in de woeste Merwede om hen uit hun benarde positie te bevrijden.

Eigenlijk zijn we 66 jaar te laat met het eren van agent Jan Mooijman voor de heldendaad die hij op 1 februari 1953 verrichtte. De jaren na de oorlog was er weinig aandacht voor moedige daden omdat mensen dat destijds toch een beetje zagen als snoeven. Ik denk dat Jan Mooijman zelf ook zo in het leven stond: als een bescheiden mens die het meer ging om het redden van medemensen dan om als held gezien te worden. Juist die houding karakteriseert de echte held.

Toch is het wel degelijk van belang om onze helden te eren. Ook de helden uit het verleden. Jaap Smits, de Commissaris van de Koning in Zuid-Holland en de voorzitter van het Carnegie Heldenfonds heeft onlangs op Nationale Heldendag een oproep gedaan om ook de helden uit het verleden aan te dragen voor een onderscheiding.

Daarvoor al zag ik een bericht op Facebook van Anton van Tuijl over de heldendaad van Jan Mooijman. Zo kwamen we met elkaar in contact en zo kwam de aanvraag om Jan Mooijman te eren op mijn bureau terecht.

Helaas kan Jan Mooijman dit moment zelf niet meer maken. Maar zijn kinderen, kleinkinderen, achterkleinkinderen en zelfs een achterachterkleinkind zijn hier wel. Hartelijk welkom voor jullie allemaal. Jullie vader en opa was een bijzonder moedig mens. Dat bleek toen op 1 februari 1953, door het onstuimige, opwellende water dat nog eens werd aangewakkerd door een noordwester storm, ook in Sliedrecht de dijken doorbraken.

De huizen in de buitendijkse stoepen stonden tot aan het dak in het water. Met man en macht zijn daar tientallen mensen van de verdrinkingsdood gered. Een stuk verderop, ter hoogte van wat toen Wijk D heette en wat nu bekend staat als Baanhoek, lag een woonark. De twee mensen die daarin woonden werden in hun slaap overvallen door het wassende water. Ze dreigden te verdrinken.

Ze hadden het geluk dat agent Jan Mooijman in de buurt was. Hij zag wat er gebeurde met de woonark. Hij hoorde de bewoners om hulp roepen. En hij kwam in actie.

Jan Mooijman had zelf geen gemakkelijk leven. In de oorlog moest hij dwangarbeid verrichten in Duitsland. Daar leerde hij zijn latere echtgenote kennen, de Russische Katharina Anastasia Hontscharowa. Na de oorlog kwamen ze samen terug naar Nederland waar ze trouwden.

Na een opleiding bij de Politieschool in Amsterdam, ging Jan Mooijman in 1949 aan de slag als politieman in Sliedrecht. Samen met zijn vrouw en zijn dochter Ria gingen ze in de Paulus Potterstraat wonen. Datzelfde jaar werd zijn zoon Jan geboren. Ria en zoon Jan zijn hier gelukkig allebei wel aanwezig. Voor die laatste is het om meerdere redenen een bijzondere dag. Van harte gefeliciteerd ook met uw 70^e verjaardag!

Al snel na het aantreden van Jan Mooijman als agent in Sliedrecht, kreeg zijn vrouw tuberculose. Ze moest worden opgenomen in het Sanatorium in Dordrecht. Ria en Jan werden elders ondergebracht. En toen kwam op 1 februari 1953 de watersnoodramp.

We weten niet wat er in het hoofd van Jan Mooijman omging toen hij de bewoners van de woonark om hulp hoorde roepen. Hij moet in een flits gedachte hebben: deze mensen moet ik redden. Maar in een andere flits zal hij ook zeker gedacht hebben aan zijn zieke vrouw en aan zijn twee jonge kinderen die elders waren.

Jan Mooijman was niet alleen een plichtsgetrouwe politieman. Hij was vooral een moedig mens. Toen hij op 1 februari 1953 de bewoners van de woonark om hulp hoorde roepen, dacht hij niet aan het gevaar voor zijn eigen leven. Hij dacht ook niet aan de mogelijke gevolgen die zijn actie kon hebben voor zijn vrouw en zijn twee kinderen. Jan Mooijman sprong de onstuimige, woest kolkende en ijsskoude rivier in, zwom naar de woonark en redde de bewoners van een zekere verdrinkingsdood.

Jan Mooijman was een held. Maar hij kreeg destijds niet de eer die hij verdiende. Wel spraken de bewoners van de woonark hun dank uit voor hun redding. In februari 1953 verscheen het volgende bericht in de krant:

Ondergetekende betuigt langs deze weg zijn hartgrondige dank aan de agent van de politie Mooijman en de heer J. Nederlof voor hun moedig optreden, waardoor hij werd gered uit een ark nabij het terrein van de heer T. de Raad in wijk D. Tevens brengt hij dank aan de familie Dodewaard voor de geboden huisvesting.

Was getekend: M. Versteeg, een van de bewoners van de woonark.

In het clubblad van voetbalvereniging Sliedrecht – waar Jan Mooijman een gedreven speler was – roemde de toenmalig voorzitter zijn kordate optreden en hij schreef dat hij er trots op was dat Jan Mooijman lid van de vereniging was.

Deze bijeenkomst, vandaag in het gemeentekantoor van Sliedrecht, had wat mij betreft al in 1953 mogen plaatsvinden. Er was alle reden om Jan Mooijman toen al te eren voor zijn heldendaad, waarmee hij het leven van twee inwoners van Sliedrecht heeft gered. Het is nu 2019, meer dan 66 jaar later. Jan Mooijman zelf is helaas al in 1971 veel te jong overleden. Hij was nog maar 48 jaar.

Ik kan de tijd niet terugdraaien. Wat ik wel kan doen is de heldenmoed die Jan Mooijman op 1 februari 1953 verrichte, alsnog postuum eren. Daarom heb ik de heldendaad aangemeld voor een onderscheiding door de Koninklijke Maatschappij tot Redding van Drenkelingen. Het bestuur van deze organisatie heeft onlangs besloten dat deze aanvraag wordt gehonoreerd.

Het is voor mij dan ook een grote eer om deze oorkonde van de Koninklijke Maatschappij tot Redding van Drenkelingen uit te reiken aan de nabestaanden van de Sliedrechtse politieagent Jan Mooijman. Hij sprong met gevaar voor eigen leven in de woeste Merwede, om twee bewoners van een woonark, die in hun slaap door het water waren overvallen, te redden van een zekere verdrinkingsdood.

We kunnen vandaag met elkaar maar één conclusie trekken:

De Sliedrechtse politieman Jan Mooijman was een held!